Ezdráš-Nehemjáš
Jedenáctý díl
Neh 2

1. Rozhovor s králem a jeho výsledek (verše 1-10)

Podle našeho počítání uplynuly 3-4 měsíce od chvíle, kdy Nehemjáš obdržel smutnou zprávu o zpustošeném Jeruzalémě. Po tu dobu se modlil a zároveň plánoval konkrétní způsob, jak svým krajanům v Jeruzalémě pomoci. Čekal pouze na vhodnou příležitost k promluvení s králem. Ta se naskytla, když jednou podával králi víno. Bylo zřejmě povinností královských služebníků tvářit se v přítomnosti krále vždy příjemně a šťastně. A Nehemjáš se také snažil být králi vždy příjemným společníkem, tvářit se mile a nikdy zachmuřeně. Tentokrát se mu to však nepodařilo. Aniž si to uvědomoval, na jeho tváři se zračil smutek. A tak, když se ho král náhle zeptal na důvod jeho zármutku, Nehemjáš se polekal. Zachmuřená tvář v přítomnosti krále mohla pro Nehemjáše znamenat i ohrožení života.

Nehemjáš sdělil králi příčinu svého zármutku: Město, kde jsou hroby jeho otců, leží v troskách. Král se ho vzápětí zeptal, co by si tedy přál. Už v této královĕ otázce mohl Nehemjáš právem vidět vyslyšenou modlitbu (viz Neh 1,11). Navíc měl vše už dávno předem promyšlené. Přece se však ještě rychle pomodlil k Bohu. Snad prosil Boha, aby mu dal vhodná slova. Snad prosil ještě jednou za to, aby mu Bůh daroval královu přízeň. Jednou z Nehemjášových charakteristik patrně bylo, že se často uchyloval k modlitbě (Neh 1,4; 3,36-37 /=4,4-5 BKR/; 4,3 /=9 BKR/; 5,19; 6,9.14; 13,14.22.29.31). I my se můžeme v průběhu různých rozhovorů v duchu modlit. Zejména tehdy, když máme dát odpověď na důležitou otázku.

Nehemjáš odpověděl, že by chtěl, aby ho král poslal do Judska vybudovat hradby onoho města. Král chtěl vědět, jak dlouho bude cesta trvat. Pozoruhodná je Nehemjášova zmínka o tom, že vedle krále seděla královna. Chce tím snad naznačit, že přítomnost královny měla na rozhodnutí jejího manžela nějaký vliv? Z mimobiblických pramenů víme, že jméno Artaxerxovy manželky bylo Damaspia a že v té době měly královské ženy na perském dvoře velký vliv. Nehemjáš věděl přesně, kolik času bude potřebovat a bez váhání to králi sdělil. Požádal i o průvodní listy pro místodržitele v Zaeufratí. Dopisy mu zřejmě měly zajistit bezproblémový průchod územími, která místodržitelé spravovali. Požádal rovněž o dopis pro správce královských obor Asafa, aby mu vydal dříví nejen na opravu bran a hradeb, ale i na

pevnost u chrámu a na dům, kde by mohl bydlet. Král dovolil Nehemjášovi jít. Poskytl mu i všechny listy, o které Nehemjáš žádal. V tom všem viděl Nehemjáš Boží působení: „ ... *dobrotivá ruka mého Boha byla nade mnou.* “ (Neh 2,8b ČEP) Když věříme v Boha, vnímáme jasněji i jeho působení v různých událostech našich životů. „ *Člověku je dáno pořádat, co má na srdci, ale na Hospodinu záleží, co odpoví jazyk.* “ (Př 16,1 ČEP) „ *Svěř Hospodinu své počínání a tvé plány budou zajištěny.* “ (Př 16, 3 ČEP)

Nehemjáš se tedy s královým svolením vydal na cestu. Místodržitelům v Zaeufratí předal královské průvodní listy. Neznáme znění těchto dopisů. Pravděpodobně však obsahovaly i sdělení, že král Nehemjáše ustanovil místodržitelem Judska (srov. Neh 5,14-18). K místodržitelům patřili i Nehemjášovi protivníci Sanbalat, Tóbijáš a zřejmě také Gešem (verše 10 a 19). Jako svému místodržiteli poskytl král Nehemjášovi i ozbrojený doprovod. V tomto ohledu se Nehemjášova výprava lišila od výpravy Ezdrášovy, jehož skupina cestovala bez ozbrojeného doprovodu. Jak jsme už viděli, Ezdráš se styděl o ozbrojený doprovod žádat (viz Ezd 8, 22).

Sanbalatovi a Tóbijášovi se Nehemjášův příjezd do Judska vůbec nezamlouval. Vadilo jim, že přijel někdo, v kom budou mít Izraelité zastání; někdo, komu na Izraelitech záleží. Sanbalat byl ve druhé polovině 5. století př. Kr. místodržitelem v Samaří. Jeho jméno je babylonského původu, znamená „Luna oživuje“. Pocházel nejspíš z Bét-chorónu (Joz 21,22), což bylo město asi 20 km severně od Jeruzaléma. Mohl patřit k potomkům Izraelců, kteří nebyli vystěhováni ze své země. Splynuli však s novými pohanskými přistěhovalci a duchovně se jim přizpůsobili. Tóbijáš byl správcem Zajordání. Jeho jméno ukazuje, že byl izraelského původu. Jeho jméno znamená „Hospodin je dobrý“. Pojmenování "amónský otrok" (ČEP) ho má snad hanlivě označovat jako odpadlíka od víry otců. Amónci patřili k nepřátelům Izraele (sr. Dt 23,4 /=3 BKR/). A tak, sotva Nehemjáš dorazil do Judska, už zde byli nepřátelé, kteří jeho záměrům nepřáli. S podobným odporem musí počítat každý, kdo chce dnes udělat něco konkrétního pro duchovní obnovu církve. Na odpor se staví neviditelné zlé mocnosti (Ef 6,12) i viditelní lidé, kterým bohulibé záměry Kristových služebníků vyloženě vadí. Odpůrců Božího díla se nemáme a nemusíme bát. Jen je třeba dávat si pozor na to, aby nás nezastrašili, neobelstili a nesvedli k činům, které by zmařily naši službu.

2. Nehemjáš v Jeruzalémě (verše 11-18)

V Jeruzalémě Nehemjáš čekal tři dny. Teprve po třech dnech začal přímo na místě podnikat kroky v záležitosti, kvůli níž přicestoval. Nejprve se vydal na noční prohlídku hradeb. V noci

nepochybně proto, aby to nebylo nápadné a aby se lidé nevyptávali, proč si hradby prohlíží. Dosud nikomu nepověděl, co konkrétně mu Bůh položil na srdce - tedy opravu jeruzalémských hradeb. Zřejmě si chtěl nejprve osobně ověřit, v jakém stavu opevnění bylo, aby tak jeho argumentace v rozhovoru s Judejci dostala pevnější základ. Pravděpodobně nebyla úplná tma, můžeme předpokládat, že svítil měsíc. Nehemjáš si "pozorně všímal" (v. 13 a 15 ČEP) pobořených hradeb. Kraličtí překládají slovem „ohledoval". Jedná se o překlad hebrejského slovesa S-B-R, které má význam "pozorně si všímat, všímat si".

Nehemjáš neprohlédl hradby úplně, pouze jejich jižní část. To mu však stačilo pro jasnou a konkrétní představu o stavu jeruzalémského opevnění. Nikdo z předních Judejců ani z ostatních obyvatel Jeruzaléma o Nehemjášově noční vyjížďce nic nevěděl. Po inspekci hradeb se Nehemjáš se svými úmysly už dále netajil. Promluvil k Judejcům o zlém stavu jeruzalémského opevnění a vyzval je ke stavbě. Mohl mluvit s jistotou, že to opravdu je tak, jak říká. Neměl už informace pouze z doslechu, viděl ubohý stav opevnění na vlastní oči. Také jim vyprávěl o svém rozhovoru s králem, o Boží dobrotivé ruce, která byla nad ním. Těmi slovy se mu podařilo pohnout obyvatele Jeruzaléma k dílu obnovy. Z Nehemjášova postupu si tu může vzít příklad každý, kdo chce pracovat na řešení nějakého problému v církvi. Vždy je prospěšné, když si nejprve ověří stav věcí na vlastní oči a není odkázán pouze na spolehlivé zprávy od druhých lidí. Ve svém dalším jednání pak bude jistější.

3. Odpověď na výsměch nepřátel (verše 19-20)

Když se nepřátelé dozvěděli o záměru Judejců, vysmívali se jim. Kromě Sanbalata a Tóbijáše se na scéně objevuje také Gešem arabský. Tento Arab byl zřejmě správcem jižní edómské provincie. Svým výsměchem zpochybňovali nepřátelé úspěch stavby. Navíc podsouvali Nehemjášovi a ostatním nekalé záměry vůči perskému králi. Vyslovili podezření ze vzpoury proti králi (srov. obsah osočujícího dopisu v Ezd 4,11-16).

Nehemjáš na posměšná slova nepřátel rázně odpověděl. Nediskutoval s nimi, nehájil se, nevysvětloval. Neargumentoval pravomocemi ani hmotným zabezpečením, které mu král dal. Odpověděl vyznáním víry v Boha. Bůh dá, že se jim dílo podaří. Jsou přece jeho služebníky. Nehemjáš se spoléhá na Boha, nikoli na své schopnosti, úřední pravomoci, na množství materiálu. Spoléhá se na Boha. Tak i my bychom měli mít jasno v tom, že v jakékoli službě můžeme uspět jen díky Bohu. Pouze díky Kristu, který řekl: „ ... *beze mne nemůžete činit nic.* " (J 15,5b ČEP) Když pracujeme opravdu na Božím díle, můžeme pracovat s jistotou, že dílo dokončíme. Vždyť za naší prací stojí sám Bůh.

Nehemjáš také nepřátelům jasně sdělil, že oni nepatří do společenství Božího lidu. Jako takoví neměli ani právo Judejcům do jejich počínání mluvit. Jejich slova neměla váhu slova Božího. S podobným posměchem a obviňováním se mohou Boží služebníci setkat i dnes. Posměšná a osočující slova často vycházejí z úst těch, kterým současný (neblahý) stav věcí vyhovuje a mají z něho sami nějaký prospěch. To není nic neobvyklého. Chováním těchto lidí by se Boží služebníci rozhodně neměli nechat od svého díla odradit.

K zamyšlení a rozhovoru:

1/ Jak se můžeme předem připravit na využití příležitostí, které nám Pàn Bůh dává?

2/ Kdy je vhodné ověřit si věci raději na vlastní oči a nespoléhat se pouze na důvěryhodné informace?

3/ Čím mohou být protivníci Božího díla prospěšní Božímu dílu?